

Движение в задния план¹

или наградите "Руф" като стерео пощенска картичка

Венцислав Занков

Няма начин когато стане въпрос за пари да не настъпят вълнения и то най-вече в "задния план". Кой, защо, колко, на кого... въпроси и заговолителни и незаговолителни отговори. Възможна ли е липсващата интерпретация на случилото се? Какво всъщност се е случило? Защо наградата "Руф" предизвиква такива вълнения и "изненадващо" много кандидати? Изненадан ми каза, че е г-н Руф, а аз се изненадах, че бил изненадан от количеството гладни български художници. Сякаш за първи път се сблъсква с културния и социален статут на БГ артиста. Сякаш не е бил посланик, и то точно в мрачните години на преход 1995-2000. Защото става дума за пари 4500 и 2500 евра, съответно за изявен/утвърден художник и за млад художник.

Дали тази награда запълва липсващата политика на стимулиране на БГ изкуството, легитимизирането съвременното изкуство, създаването на съвременни ценности чрез остойностяването им чрез разбираем и недвусмислен за всички еквивалент - в пари - и то в евро и то в суми, на които никои средностатистически българин не би останал безразличен.

Преди всичко не трябва да се забравя, че това по същество е частна инициатива - бивш посланик смята, че българите са много талантиливи и решава с лични средства да подкрепи съвременното бг изкуство. Филантроп. Друг филантроп ни помогна да станем отворени и граждани - Джордж Сорос. Вярно Руф и Сорос са несравними по мащаб, въпрос на интереси и възможности, но сходни по лични митологии. Единият забогатял от борсови спекулации, другият от спекулации с изкуство - купувал индийско изкуство, после то се оказало ценно и така забогатял г-н Руф - поне такъв е градският софийски фолклор. Оказва се, че това може и да е напълно достатъчно за нашата културна популация да сметне бившия г-н посланик за разбирач на съвременното изкуство, да припознае г-н Гауденц Руф за ясен и достатъчен критерий за стойност, пък и к'во толкова - човекът дава парите... който плаща, той поръчва музиката - в случая, така нареченото, жури, съставено на принципа добри познати и приятели - амбициозни и напористи. Властта или парите (или и двете) мамят и винаги привличат. /Емил Миразчиев беше дотолкова сигурен в успеха си, че напусна журито, за да може да участва в конкурса/. Като илюстрация на "маменето и привличането" прилагам - примамливата работа - 3D фото принт на Алла Георгиева, с която участва в изложбата към конкурса: постер на мома в народна носия. Носия, която като се погледне под различен ъгъл се вижда какво има под нея - прашки и жартюери, а момата закачливо ти намига - движение в задния план.

Детайли от
фотография 3D печат
106 x 80 см,

/фото В.Занков/

Алла Георгиева
"Български сувенири",
2007,

фотоинсталация,
видео анимация, Серия
от 11 цветни
фотографии,
дигитален печат върху
хартия

2 бр. - 100 x 300 см,
6 бр. - 100 x 80 см,
3 бр. - 100 x 100 см,
1 цв. фотография 3D
печат 106 x 80 см, видео
анимация 1 мин.

Стерео-картичката ruf-award -
какво всъщност се награждава?

Или движение в задния план II

Наскоро в свободен разговор за литературни награди по идея на Петър Чухов /виж повече тук http://4x4.39grama.info/2x4/14_06_07.htm /, се направи важно уточнение - наградите обикновено не ги отнасят най-добрите, а най-подходящите. При съвременното БГ изкуство, дали за участие във Венецианско биенале, дали при определяне и даване на награди, сюжетът обикновено се повтаря. Завърта се рулетката с имената на "утвърдените" или "обещаващите млади" в търсенето на най-малкия общ знаменател при сблъсъка/деленето на вкусове и най-вече групови интереси. Компромисни фигури, които се поместват в средата на интересите, по средата на различните интереси. Някъде там е и посредствеността, достатъчно кооптиализирана, за да е приемлива за всички. Също така там се появява и реализира успешно "приемливото" изкуство. То не ще те очарова, но и няма да те разочарова; няма да те въодушеви, нито да те натъжи; не се движи по ръба на сетивата, нито разтърсва съзнанието; не те приковава, не те и отблъсква, не те смущава. То е просто приемливо, с прилично ниво на културност и затова се приема и участва и е най-разпространената форма в света на днешното глобализирано изобразително изкуство, а неговите представители са навсякъде. Те са необходимите квалифицирани статисти по световните и регионални форуми и биеналета. Те са кордебалета, бек-вокалите, нулите, масовката, пред които застават единиците; звездите, които правят събитието да засвети. Техните усилия, движения са част от пейзажа, необходимият заден план пред който да блесне Брад Пит.

В този смисъл Красимир Терзиев е верен избор, а работата му звучи и автобиографично не само за него. Тя е символна интерпретация на състоянието и позицията на съвременното българско изкуство както в национален, така и още повече - в глобален мащаб. Така в този смисъл наградата Руф за "ново българско изкуство" препотвърждава тази позиция "на заден план", като оценява усилията за движение в евро.

Наградата за утвърден автор - Красимир Терзиев, Без заглавие (Ляво. Дясно), 2007 (част от проекта Движение в задния план). От изложбата "SHORTLIST 2007, Наградата Гауденц Б. Руф "18 Октомври 2007 - 18 Ноември 2007 СГХГ 2007 фото В.Занков

Много ми харесва - това "поглеждане под различен ъгъл". Може би самият конкурс е като стерео-картичка и, в зависимост от ъгъла на погледа, можеш да видиш г-н Руф да ти намига, или пък голата меркантилност на играчите в търсене на компромисно решение и най-приемливия /от всички/ получател на наградата. Какви движения тук са се извършили в задния план не смея да мисля.

Като че произтичащото е неслучайно. Швейцарската културна програма за България приключи след влизането ни в ЕС, но, хоп - движение в задния план - нова възможност: екс-швейцарски посланик дава пари, номинира, легитимира, но за разлика от фондациите където все пак има /поне формално/ правила и, може и символни, но все пак публичен контрол - тук човекът си решава /включително и кой да решава, определя, раздава наградите/. Лошо няма. Стига да не се преекспонира този жест отъвд значението на финансова подкрепа на определен тип изкуство и тип артисти - което ме съмнява. Заг частни инициативи обикновено стоят в крайна сметка обикновено неясни частни и групови интереси². Тук се появява БИНЦ 39 /BINZ 39/ - частна швейцарска фондация - основана 1983 от и ръководена до днес от Анри Леви /Levy, Henry/, който в началото

на прехода /началото на 90-те/ селектираше по някакъв си свои принципи определени български художници за 6 месечен престой в Швейцария. Днес близката на Руф художничка Лучия Корай, която е в журито за неговата награда, е свързана с BINZ 39. Можете да видите художествените възможности и достижения на този член на журито в нет-а или направо тук <http://www.grafschelble.ch/artists/coray.htm>

Началото и края на Прехода се затвори - в кръг.

1 "Движение в задния план" Красимир Терзиев. 10 Юли 2007 - 31 Юли 2007 Софийска градска художествена галерия "Движение в задния план" е поредната версия на една и съща идея на автора, датираща от 2004 - документално изследване на опита на българските статисти, участващи в холивудската продукция "Троя". Предидущия вариант на идеята е документалния филм "Битките за Троя" (2005) който има претенцията да изследва глобализираната киноиндустрия през очите на най-нископоставените в йерархията на кинопроизводството - статистите и то българските. "Битките за Троя" 51 min (2005) е продукция на The Belluard Bollwerk International /Швейцария/ в копродукция с Plateaux - New Positions in International Performing Arts, Kunsterhaus Mousonturm Frankfurt/Main.

2. Наградата Гауденц Б. Руф (Gaudenz B. Ruf Award) е основана от швейцарски гражданин, пребивавал в България от 1995 до 2000 година, който, опознал богатия културен живот на страната, е убеден в нейния творчески потенциал. Наградата се обезпечавя финансово от основан в Швейцария фонд. С наградата се цели стимулиране и популяризиране на творчеството в България в областта на визуалните изкуства, предимно това на младото поколение. Наградата се присъжда всяка година в рамките на конкурс както за млади, така и за утвърдени творци (от официалния сайт на наградата <http://ruf-award.integra.bg/bg.lang>).

>>стр.5

Младият 'антагонист'

Погледът се спира на серия сланинести тела, дебели и грозни. С фотореалистична яснота - отблизо, в едър план са представени възможните форми на мацкане на сланината по женското тяло -

Авторът - Светлозара Александрова. Получава наградата от 2500 евра за млад автор.

Казват - грозно и отблъскващо - за мен прилично културна "естетика на грозното", даже не на грозното, а на просто дебелилото; естетика, която ме пита какво е обратното на обратното - това е слабото, гладкото, източено-красивото, идеалното, привличащото, прелъстяващото, вечно-младото, неостаряващото. И пред очите ми прелитат серия реклами на козметични продукти. Това е изкуственото; мамещото. А наградата - вярна - легитимира и утвърждава през наградната негативност стереотипа на масово желаната естетика на фотомоделите и лайфстайл списанията, предлагащи примамливия *Друг* и красив начин на живот, обратен на този, който довежда до състояние "Антагонист" на Александрова; този, май, в който всички сме. Това са възможните двете страни на една и съща монета - **тялото като обект** - и от тази перспектива лесно и без концептуални, етични; естетически или хирургични противоречия можем да поискаме, пожелаем; пренесем *"пълната промяна"* ³ и в света на изкуството. Светозара Александрова ме кара да грабна скалпела... само ако можех. Сиреч - решението на журито на Руф се съотнася с "риалити" формата, тя е неговият контекст - развлекателният шоубизнес, определяване на телесното чрез фитнес, скалпел, спа, въпрос на финансови възможности. Честито! И "на здраве" за *откритията* в новото българско изкуство с "вино за откривания" /wine for openings/ на Иван Мугов.

3. Reality TV формат, в който се последяват промените, които се извършват с помощта на естетичната хирургия, диетологията и фитнеса върху хора с неподходяща за вкуса на обществото естествена външност с цел социализация и по-добро бъдеще, чрез преформатиране телесността в подходяща; желателна и желана.

"Antagonist" Series, 6, 2006, oil on canvas, 70 x 90 cm
Серия "Антагонист", 6, 2006, маслени бои върху платно, 70 x 90 см
От изложбата "SHORTLIST 2007, Наградата Гаугенц Б. Руф"
18 Октомври 2007 - 18 Ноември 2007
СГХГ 2007 фото В.Занков

И.Мугов - "Вино за откривания" - От изложбата "SHORT-LIST 2007 Наградата Гаугенц Б. Руф" 18 Октомври 2007 - 18 Ноември 2007 СГХГ 2007 фото В.Занков

heimat.de

10 ноември 2007
Венцислав Занков

heimat.de
Emanuel Raab

Надпис на стената в Гьоте институт - София
/фото В.Занков/

7.11. - 20.12.2007

В разговор, новият директор на Гьоте институт, д-р Рудолф Барч, поясни, че в Германия "Heimat" [Родина] до скоро е било табу, тоест изтласкано понятие, тъй като всяка негова употреба неминуемо препраща към Третия Райх. Но в бившата ГДР то е останало на пропагандно снаряжение. И днес ако някой "на изток" говори за "Heimat", то той със сигурност ще бъде заподозрян в носталия по социализма. Тоест "Heimat" назовава само понятия от миналото, но и в един ход кементиращо съотнася две епохи, две исторически реалности. Впрочем Родина и Отечество имат сходна история в нашата, българската, културна среда - преексплоатирани през 30-те и 40-те години, те активно работят и за социализма. И така "Heimat" е една от езиковите машини на времето, които действат само в една посока - чрез тях миналото нахлува в днешното и ние го усещаме било като агресия, било като свое мило някога. Без идея за миналото за Родина могат да говорят само израсналите след 1989 под влиянието на всепробъдващото училище. Но какво все пак може да означава Родина днес? Какво е това? Каква роля играе мястото, където живеем, къде сме у дома? Как изграждаме, как възприемаме тези места във време, когато автентичността на пространствата за живот все повече отстъпва място на един общ израз за света в добавка с местен колорит?

Сгради - от изложбата heimat.de
/фото В.Занков/

Емануел Рааб, "оси", бивш гедереец - т. е. по произход от източна Германия, играе в

изложбата си със стигмата на Родината - от Родината, върху Родината. Какво е станало/останало с онази Родина? Промъква ли се нейният образ като през избеляла фото лента на ORWO филми, - това ние не знаем. Но като гледаме представените фотографии, като прелистим и албума /Фото-книга: Емануел Рааб - heimat.de е част от изложбата/, като се сблъскаме с прегорели преекспонирани, изглеждащи и като лоши, и като любителски кадри - направо лоши любителски - няма как да не се попитам - защо са там? Явно са много важни за автора, а от изображението, от сюжета, лъха само баналност. Историята зад кадър е недостижима, тя е неясен копнеж по изгубено, забравено някъде там, и в миналото. Или пък е емоционално пространство отвъд всяка рационалност, чиито контури непрестанно се променят, което интуитивната необходимост на човека от закрила създава; място, което дава убежище и принадлежност - и това може би е Родина. "Родината не е ценностно понятие, а по-скоро социална действителност, която е реална и същевременно фиктивна", пише Томас Е. Шмит.

От изложбата heimat.de

Емануел Рааб не спекулира, не прикрива техническа и визуална немощ, като придава скрит смисъл в лошото изображение. То умишлено е лошо. Има и кадри с убийствено качество. "Нечовешки", както се казва, но нечовешки и с

тоталното човешко отсъствие в тях. Пейзажи и къщи с убийствена стерилност. Доведена до абстракция, абсурдност, сюрреалност, подреденост и чистота... чистота, застинала в очакване.

От изложбата heimat.de

Родината като топография е скучно нещо, и не върши работа.

Накрая един коментар-реплика на heimat.de в БГ: кадър от откриването на "Heimat.de" на Емануел Рааб в Гьоте институт, София, 06.11.2007
/фото В.Занков/

Откриването на heimat.de в БГ, Гьоте институт, София, 06.11.2007
/фото В.Занков/